

Padomes Direktīva 96/59/EEK (1996. gada 16. septembris) par polihlorētu bifenilu un polihlorētu terfenilu (PCB/PCT) apglabāšanu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 130.s panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu²,

pieņemot lēmumu saskaņā ar Līguma 189.c pantā paredzēto procedūru³,

1) tā kā Padomes Direktīvā 76/403/EEK (1976. gada 6. aprīlis) par polihlorētu bifenilu un polihlorētu terfenilu apglabāšanu⁴ paredzēta dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu šajā jomā; tā kā minētie noteikumi nav bijuši pietiekami; tā kā zinātnē un tehnikā ir notikusi attīstība, kas ļauj uzlabot PCB apglabāšanas apstākļus; tā kā minētā direktīva ir jāaizvieto ar jaunu direktīvu;

2) tā kā Padomes Direktīvā 76/769/EEK (1976. gada 27. jūlijs) par dalībvalstu normatīvo un administratīvo aktu tuvināšanu attiecībā uz dažu bīstamu vielu un preparātu tirgū laišanas un lietošanas ierobežojumiem⁵ uzsvērta nepieciešamība periodiski pārskatīt problēmu, pakāpeniski virzoties uz pilnīgu PCB/PCT aizliegumu;

3) tā kā nepārstrādājamo un atkārtoti nelietojamu atkritumu apglabāšana ir viens no Padomes 1990. gada 7. maija Rezolūcijas par politiku atkritumu jomā⁶ mērķiem, kā apstiprināts Piektajā rīcības programmā par vidi un noturīgu attīstību, kuras pieeju un vispārējo stratēģiju ir apstiprinājusi Padome un, tiekoties Padomē, dalībvalstu valdību pārstāvji ar 1993. gada 1. februāra Rezolūciju⁷;

4) tā kā saskaņā ar Padomes Direktīvu 75/442/EEK (1975. gada 15. jūlijs) par atkritumiem⁸ ir jāveic attiecīgi pasākumi, lai izvairītos no atkritumu pamešanas, izgāšanas vai nekontrolētas apglabāšanas, kā arī no videi kaitīgu metožu vai procesu izmantošanas;

5) tā kā, lai apglabātu PCB, saistībā ar apdraudējumu, ko tie rada videi un cilvēku veselībai, ir vajadzīgi vispārēji noteikumi par PCB kontrolētu apglabāšanu un iekārtu attīrīšanu vai apglabāšanu;

6) tā kā šādi pasākumi jāveic pēc iespējas drīz, neskarot dalībvalstu starptautiskās saistības, jo īpaši tās, kas minētas *PARCOM* Lēmumā 92/3⁹; tā kā uzskaitītie PCB ir jāapglabā vēlākais līdz 2010. gada beigām;

7) tā kā PCB apglabāšana ir pārejoša un īslaicīga problēma, un dažas dalībvalstis, kam nav PCB apglabāšanas iespēju ir *force majeure* situācijā; tā kā tuvuma princips jāinterpretē elastīgi, lai

¹ OV Nr. C 319, 12.12.1988., 57. lpp. un OV Nr. C 299, 20.11.1991., 9. lpp.

² OV Nr. C 139, 5.6.1989., 1. lpp.

³ Eiropas Parlamenta 1990. gada 17. maija atzinums (OV Nr. C 149, 18.6.1991., 150. lpp. Padomes 1995. gada 27. novembra kopējā nostāja (OV C 87, 25.3.1996., 1. lpp.) un Eiropas Parlamenta 1996. gada 22. maija lēmums (OV C 166, 10.6.1996., 76. lpp.).

⁴ OV Nr. L 108, 26.4.1976., 41. lpp.

⁵ OV Nr. L 262, 27.9.1976., 201. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 94/60/EK (OV Nr. L 365, 31.12.1994., 1. lpp.).

⁶ OV Nr. C 122, 18.5.1990., 2. lpp.

⁷ OV Nr. C 138, 17.5.1993., 1. lpp.

⁸ OV Nr. L 194, 25.7.1975., 39. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 94/3/EK (OV Nr. L 5, 7.1.1994., 15. lpp.).

⁹ 1992. gada 21 – 22. septembra Oslo un Parīzes Komisijas ministru tikšanās.

saglabātu Eiropas solidaritātes principu tās teritorijā; tā kā Kopienā ir jāizveido jaunas PCB apglabāšanas, attīrīšanas un glabāšanas iekārtas;

8) tā kā Padomes Direktīvā 75/439/EEK (1975. gada 16. jūnijs) par atkritumeļļu apglabāšanu¹⁰ noteikts 50 ppm maksimālais PCB/PCT līmenis reģenerētajās eļļās vai eļļās, kas izmantotas kā degviela;

9) tā kā ar Padomes Direktīvu 91/339/EEK (1991. gada 18. jūnijs), ar ko vienpadsmito reizi groza Padomes Direktīvu 76/769/EEK¹¹, aizliedz vai ierobežo tirdzniecību ar konkrētiem PCB, un tā kā arī to aizstājēji ir pilnīgi jāapglabā;

10) tā kā ir svarīgi zināt esošos PCB daudzumus, lai varētu pielāgot apglabāšanas jaudu reālajām vajadzībām; tā kā tāpēc ir nepieciešams marķēt PCB saturošās iekārtas un veidot šādu iekārt sarakstus; tā kā šādi saraksti ir regulāri jāatjaunina;

11) tā kā, paturot prātā izmaksas un tehniskās grūtības, ko rada ar PCB nedaudz piesārņotu iekārtu uzskaitē, ir jāizmanto vienkāršota uzskaitē; tā kā turklāt jāparedz noteikumi attiecībā uz ar PCB nedaudz piesārņotu iekārtu apglabāšanu pēc to derīguma termiņa beigām, ņemot vērā nelielo videi radīto risku;

12) tā kā tirdzniecība ar PCB ir aizliegta, un tā kā PCB atdalīšana no citām vielām, lai tās atkārtoti izmantotu, un transformatoru pildīšana ar PCB tāpēc jāaizliedz; tā kā drošos apstākļos tomēr var apkopt transformatorus, lai nodrošinātu tajā esošo PCB dielektriskās īpašības;

13) tā kā uzņēmumiem, kas veic PCB apglabāšanu un/vai attīrīšanu, ir jāsaņem atļauja;

14) tā kā ir jāparedz nosacījumi PCB saturošu iekārtu attīrīšanai, un tā kā iekārtas ir īpaši jāmarķē;

15) tā kā Komisijai saskaņā ar Direktīvas 75/442/EEK 18. pantā paredzēto komitejas procedūru jāveic daži tehniski pasākumi, lai īstenotu šo direktīvu;

16) tā kā PCB attīrīšanas un apglabāšanas iekārtu ir maz un to jauda ir ierobežota, uzskaitīto PCB attīrīšana un/vai apglabāšana ir rūpīgi jāplāno; tā kā turklāt ir jāsaprot plāns neuzskaitītā aprīkojuma savākšanai un apglabāšanai; tā kā šādā plānā, ja vajadzīgs, var izmantot vispārējos atkritumu saimniecības mehānismus un neņemt vērā pavisam nelielus PCB daudzumus, ko praksē nevar noteikt,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šīs direktīvas mērķis ir tuvināt dalībvalstu tiesību aktus attiecībā uz kontrolētu PCB apglabāšanu, PCB saturošu iekārtu attīrīšanu vai apglabāšanu un/vai izlietoto PCB apglabāšanu, tos pilnīgi iznīcinot, pamatojoties uz šīs direktīvas noteikumiem.

2. pants

Šajā direktīvā

a) "PCB" ir

¹⁰ OV Nr. L 194, 25.7.1975., 23. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Direktīvu 91/692/EEK (OV Nr. L 377, 31.12.1991., 48. lpp.).

¹¹ OV Nr. L 186, 12.7.1991., 64. lpp.

- polihlorēti bifenili;
- polihlorēti terfenili;
- monometiltetrahlordifenilmetāns, monometildihlorodifenilmetāns, monometildibromodifenilmetāns;
- jebkāds maisījumu, kas kopā satur vairāk par 0,005 svara % kādas no iepriekšminētajām vielām;

b) "PCB saturošas iekārtas" ir jebkādas iekārtas, kurās ir vai ir bijuši PCB (piem., transformatori, kondensatori, tvertnes ar atlikumiem), kas vēl nav attīrīti. Tāda veida iekārtas, kas varētu saturēt PCB, apsaimnieko tā, it kā tās saturētu PCB, ja nav pamata pieņemt pretējo;

c) "izlietoti PCB" ir jebkādi PCB, kas ir atkritumi Direktīvas 75/442/EEK nozīmē;

d) "īpašnieks" ir fiziska vai juridiska persona, kuras valdījumā ir PCB, izlietoti PCB un/vai iekārtas, kuras satur PCB;

e) "attīrīšana" ir visas darbības, kā rezultātā ar PCB piesārņotās iekārtas, materiālus vai šķidrumus var droši atkārtoti lietot, pārstrādāt vai apglabāt, tas var ietvert aizstāšanu, t.i., visas darbības, kur PCB aizstāj ar atbilstīgiem šķidrumiem, kas nesatur PCB;

f) "apglabāšana" ir Direktīvas 75/442/EEK II A pielikumā minētās D8, D9, D10, D12 (tikai drošā, dziļā pazemes glabātuvē sausos iežu veidojumos un tikai iekārtām, kas satur PCB vai izlietotus PCB, kuras nevar attīrīt) un D15 darbības.

3. pants

Neskarot to starptautiskās saistības, dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu pēc iespējas ātrāku izlietoto PCB apglabāšanu un PCB un PCB saturošo iekārtu attīrīšanu vai apglabāšanu. Iekārtu un tajās esošo PCB, kas jāuzskaita saskaņā ar 4. panta 1. punktu, attīrīšanu un/vai apglabāšana pabeidz vēlākais 2010. gada beigās.

4. pants

1. Lai īstenotu 3. panta prasības, dalībvalstis nodrošina, ka uzskaita tikai iekārtas, kas satur vairāk kā 5 dm³ PCB, šādu sarakstu kopsavilkumu nosūta Komisijai vēlākais 3 gadu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā. Elektrisko kondensatoru gadījumā 5 dm³ robeža ir jāsaprot attiecībā uz visiem atsevišķiem komplekta elementiem kopā.

2. Iekārtas, par kurām pamatoti var uzskatīt, ka tajās esošais šķidrums satur 0,05 līdz 0,005 svara % PCB, var iekļaut sarakstā bez 3. punkta trešajā un ceturtajā ievilkumā minētajiem datiem, un marķēt kā "PCB saturošas <0,05%". Tās attīra vai apglabā saskaņā ar 9. panta 2. punktu.

3. Sarakstā ietver

- īpašnieku vārdu (nosaukumu) un adresi,
- iekārtu novietojumu un aprakstu,
- iekārtās esošo PCB daudzumu,
- paredzētās apkopes un aizvietošanas datumus un veidus,
- paziņošanas datumus.

Ja dalībvalsts jau ir sagatavojusi līdzīgu sarakstu, nav nepieciešams sagatavot jaunu. Sarakstus regulāri atjaunina.

4. Lai izpildītu 1. punktā paredzētās prasības, dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka šādu iekārtu īpašnieki paziņo kompetentajām iestādēm par to īpašumā esošajiem PCB daudzumiem, kā arī par attiecīgajām izmaiņām.

5. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu saskaņā ar 1. punktu sarakstā iekļaujamo iekārtu marķēšanu. Līdzīgai etiķetei ir jābūt piestiprinātām pie to telpu durvīm, kur atrodas šādas iekārtas.

6. PCB apglabāšanas uzņēmumi reģistrē tiem piegādāto izlietoto PCB daudzumu, izcelsmi, raksturu un PCB saturu tajos. Tie paziņo šo informāciju kompetentajām iestādēm. Attiecībā uz reģistriem apspriežas ar vietējām iestādēm un sabiedrību. Minētie uzņēmumi īpašniekiem, kas piegādā izlietos PCB, izsniedz arī kvītis, kur norāda PCB raksturu un daudzumu.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentās iestādes uzrauga tām paziņotos daudzumus.

5. pants

1. Atkāpjoties no Direktīvas 75/442/EEK 3. panta, dalībvalstis aizliedz atdalīt PCB no citām vielām, lai atkārtoti izmantotu PCB.

2. Dalībvalstis aizliedz uzpildīt transformatorus ar PCB.

3. Līdz tos attīra, pārstāj lietot un/vai apglabā saskaņā ar šo direktīvu, PCB saturošu transformatoru apkopi var turpināt tikai tad, ja tās mērķis ir nodrošināt tajos esošo PCB atbilstību tehniskajiem standartiem vai specifikācijām attiecībā uz dielektriskajām īpašībām un ja transformatori ir labā darba kārtībā un tiem nav sūču.

6. pants

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu izlietoto PCB un PCB saturošu iekārtu, ko paredzēts uzskaitīt saskaņā ar 4. panta 1. punktu, pēc iespējas ātru nodošanu uzņēmumiem, kuriem ir saskaņā ar 8. pantu izdotas licences.

2. Pirms PCB, izlietos PCB un/vai PCB saturošas iekārtas nodod licencētam uzņēmumam, veic visus vajadzīgos pasākumus, lai novērstu ugunsgrēka risku. Tāpēc tās neglabā uzliesmojošu vielu tuvumā.

3. Ja tas ir praktiski iespējams, PCB saturošās iekārtas, ko neuzskaita saskaņā ar 4. panta 1. punktu un kas ir citu iekārtu sastāvdaļa, atdala un savāc atsevišķi pēc tam, kad minētās citas iekārtas pārstāj lietot, pārstrādā vai apglabā.

7. pants

Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai aizliegtu PCB un/vai izlietoto PCB sadedzināšanu uz kuģiem.

8. pants

1. Dalībvalstīm ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka visi uzņēmumi, kas nodarbojas ar PCB, izlietoto PCB vai PCB saturošu iekārtu attīrīšanu un/vai apglabāšanu, saņemtu atļaujas saskaņā ar Direktīvas 75/442/EEK 9. pantu.

2. Ja apglabā sadedzinot, piemēro Padomes Direktīvu 94/67/EK (1994. gada 16. decembris) par bīstamo atkritumu sadedzināšanu¹². Var izmantot arī citas PCB, izlietoto PCB vai PCB saturošu iekārtu apglabāšanas metodes, ja tās, salīdzinot ar sadedzināšanu, atbilst līdzvērtīgiem vides drošības standartiem un tehniskajām prasībām, kas atbilst labākajām pieejamām tehnoloģijām.

3. Dalībvalstis kopā vai atsevišķi veic vajadzīgos pasākumus, lai vajadzības gadījumā un saskaņā ar Regulas 259/93/EEK¹³ 4. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) daļu un Direktīvas 75/442/EEK 5. panta 1. punktu izveidotu iekārtas PCB, izlietoto PCB vai PCB saturošu iekārtu apglabāšanai, attīrīšanai un drošai glabāšanai.

9. pants

1. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka transformatorus, kuros PCB ir vairāk nekā 0,05 svara %, attīra, piemērojot šādus nosacījumus:

- a) attīrīšanas mērķis ir samazināt PCB līmeni zem 0,05 svara % un, ja iespējams, ne vairāk kā 0,005 svara %,
- b) aizstājējšķidrumam, kas nesatur PCB, jābūt tādām, kas saistīts ar daudz mazāku risku,
- c) šķidrumu aizstāšana nedrīkst negatīvi ietekmēt sekojošo PCB apglabāšanu,
- d) transformatora marķējums pēc attīrīšanas jāaizvieto ar turpmāk pielikumā paredzēto marķējumu.

2. Atkāpjoties no 3. panta, dalībvalstis nodrošina, ka transformatorus, kuru šķidrumos ir no 0,05 līdz 0,005 svara % PCB, vai nu attīra saskaņā ar 1. punkta b) līdz d) apakšpunktu, vai arī apglabā, beidzoties to ekspluatācijas laikam.

10. pants

Komisija, rīkojoties saskaņā ar Direktīvas 75/442/EEK 18. pantā paredzēto procedūru,

- a) nosaka standartmetodes mērījumiem, ko veic, lai noteiktu PCB saturu piesārņotos materiālos. Pirms mērīšanas standartmetožu noteikšanas veiktie mērījumi ir derīgi;
- b) var noteikt tehniskos standartus citām PCB apglabāšanas metodēm, kas minētas 8. panta 2. punkta otrajā teikumā;
- c) dara pieejamu sarakstu ar PCB saturošu kondensatoru, rezistoru un indukcijas spoļu ražošanas nosaukumiem;
- d) vajadzības gadījumā tikai saistībā ar 9. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktu paredz citus mazāk bīstamus PCB aizstājējus.

11. pants

1. Trīs gados pēc šīs direktīvas pieņemšanas dalībvalstis sagatavo

¹² OV Nr. L 365, 31.12.1994., 34. lpp.

¹³ OV Nr. L 30, 6.2.1993., 1. lpp. Regulā grozījumi izdarīti ar Komisijas Lēmumu 94/721/EK (OV Nr. L 288, 9.11.1994., 36. lpp.).

– uzskaitīto iekārtu un tajās esošo PCB attīrīšanas un/vai apglabāšanas plānus;

– vadlīnijas to iekāru savākšanai un sekojošai apglabāšanai, kas nav jāuzskaita saskaņā ar 4. panta 1. punktu, kā minēts 6. panta 3. punktā.

2. Dalībvalstis šos plānus un vadlīnijas nekavējoties nosūta Komisijai.

12. pants

1. Dalībvalstis paredz vajadzīgos pasākumus, lai izpildītu šīs direktīvas prasības ne vēlāk kā 18 mēnešus pēc tās pieņemšanas. Par tiem dalībvalstis tūlīt informē Komisiju.

2. Kad dalībvalstis paredz šādus tiesību aktus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka paņēmienus, kā izdarīt šādas atsauces.

3. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu svarīgākos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, kuru reglamentē šī direktīva. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis.

13. pants

1. Šī direktīva stājas spēkā tās pieņemšanas dienā un no minētās dienas Direktīvu 76/403/EEK atceļ.

2. No 1. punktā minētās dienas

a) Direktīvas 87/101/EEK¹⁴ 10. panta 1. punktā izdarīto atsauci uz "PCB un PCT Direktīvas 76/403/EEK nozīmē" saprot kā atsauci uz PCB šīs direktīvas nozīmē;

b) atsauci Direktīvas 87/101/EEK 10. panta 2. punktā uz Direktīvu 76/403/EEK saprot kā atsauci uz šo direktīvu;

c) atsauci Regulas (EEK) Nr. 259/93 2. panta j) punktā uz Direktīvas 76/403/EEK 6. pantu saprot kā atsauci uz šīs direktīvas 8. pantu.

14. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 1996. gada 16. septembrī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

I. Yates

¹⁴ OV Nr. L 42, 12.2.1987., 43. lpp.

PIELIKUMS

Attīrīto PCB iekārtu marķēšana

Katrs attīrītās iekārtas elements ir skaidri jāmarķē ar neizdzēšamu un iekaltu vai iegravētu zīmi, kurā tās valsts valodā, kur iekārtu lieto, jābūt šādai informācijai

ATTĪRĪTA PCB SATUROŠA IEKĀRTA

PCB saturošais šķidrums aizstāts

ar _____ (aizstājējvielas nosaukums)

_____ (aizstāšanas datums)

_____ (uzņēmums, kas to veicis)